

มาตรฐานทวิเกณฑ์

อรรถสิทธิ์ เวชชาชีวะ

นายกรัฐมนตรีไทย

หลังจากเป็นวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๔ ที่ล้นเกล้าฯ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้มีพระราชดำรัสต่อผู้ที่เข้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายพระพรชัยมงคลในวโรกาสมหามงคลที่พระองค์ท่านได้เจริญพระชนมายุเวียนมาครบ ๗๔ พรรษา และทรงตรัสถึง double standard ที่ก่อผลต่างๆ ต่อบุคคล ต่อหน่วยงาน และบ้านเมือง พร้อมทั้งเชิญชวนให้ผู้รู้ช่วยกันหาคำบัญญัติเป็นภาษาไทยให้ด้วย ก็ได้มีผู้ติดต่อสอบถามมายังราชบัณฑิตยสถานและผมทั้ง

ทางโทรศัพท์ จดหมาย และส่วนตัวเป็นจำนวนมาก. จดหมายฉบับแรกที่มาถึงคือจดหมายถึงบรรณาธิการของศาสตราจารย์ นายแพทย์เดชาตันไพจิตร (วารสารราชบัณฑิตยสถาน ๒๕๔๕; ๒๗: ๒๘๘). จึงสอบถามไปยังนักภาษาของราชบัณฑิตยสถาน. ในเบื้องต้นได้รับคำตอบว่า ควรใช้ “มาตรฐานทวิเกณฑ์”. แต่ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๔ คณะราชบัณฑิตที่ปรึกษาเสนอให้ใช้คำไทยว่า “มาตรฐานสองเกณฑ์”. โดยแท้จริง ทั้งมาตรฐานทวิเกณฑ์ และ

มาตรฐานสองเกณฑ์ เป็นคำแปลโดยตรงจากภาษาอังกฤษซึ่งให้ความหมายเหมือนกัน. โดยที่คำแปลทั้ง ๒ คำยังไม่กินความโดยนัยพระราชประสงค์ที่พระองค์ทรงปรารถนาในวันนั้น ทางคณะราชบัณฑิตที่ปรึกษาจึงขอปรับปรุงเป็น “มาตรฐานสองเกณฑ์ที่ขัดกัน” (จดหมาย ลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๔๕) เพื่อสนองพระราชวินิจฉัย. อย่างไรก็ตาม ศูนย์ส่งเสริมและเผยแพร่การใช้ภาษาไทยก็กำลังพิจารณาศัพท์นี้ ความคืบหน้าเป็นอย่างไรจะได้นำมาแจ้งให้ทราบต่อไป.